

Het Interview

KOOS SPEE

„Niet iedereen ziet mij als boeman“

door CHARLES SANDERS

SOEST, zaterdag
Vooral zijn vijanden en critici laten van zich horen. Het liefst anoniem en op internet, want dat is wel zo veilig. Koos Spee (63) wordt struikrover en belastinginners genoemd, zijn kruistocht tegen hardrijders, beschonken automobilisten en andere wegmisbruikers zou vooral de schatkist dienen. Die haat en hetze gingen in het verleden extreem ver; tot aan doodsbepredingen toe. In 2005 werd een zware vuurwerkbom in de woning van Koos en Nelie Spee tot ontploffing gebracht.

Recent is het rustiger rondom de 'self-made' plaatsvervangend hoofdofficier van justitie. Sinds hij het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie (BVOM) verliet, lijkt hij meer in de luwte te opereren. Bekend is hij nog steeds. Als we hem spreken op een zonnig terras in Soest, stoten fietsers elkaar aan. Lunchende automobilisten laten het wel uit hun hoofd een biertje te bestellen en gaan braaf aan de karnemelk of cola.

► **Toch denken mensen dat u al met pensioen bent en alleen nog als deskundige op televisie figureert...**

„Dan kan ik ze hierbij uit de droom helpen. Ik ben betrokken als hoofd van het BVOM omdat na een interne reorganisatie het bureau werd opgeheven. Het is nu als Team Verkeer bij het landelijk parket ondergebracht. Mijn rang als plaatsvervangend hoofdofficier was te hoog geworden voor die functie van teamleider. Nu ben ik behalve landelijk verkeersofficier ook raadadviseur en werk plannen uit die het algemeen verkeersbeleid in de toekomst dienen.“

► **Klinkt nogal vaag en bureaucratisch. Of kunnen we binnenkort groot nieuws verwachten?**

„We kennen op dit moment de educatieve maatregel gedrag, de educatieve maatregel alcohol, artikel 130 procedures waarbij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) onderzoek doet naar rijgedrag van automobilisten en motorrijders, het alcoholisatorkomst eraan, tweemaal geel is rood... Daarnaast kunnen rechters een ontzegging van de rijbevoegdheid opleggen. Het is allemaal te veel, je ziet door de bomen het bos niet meer. Bestuursrecht en strafrecht lopen door elkaar. Er zou een nieuw systeem moeten komen, zonder de ontzegging rijbevoegdheid zoals dat nu gebeurt.“

„Dat klinkt misschien als de directeur van het slachthuis die vegetariër wordt, maar in mijn optiek werkt een puntensysteem beter en schept meer duidelijkheid. Het rijbewijs is een vergunning, door het CBR afgegeven. Een vergunning kun je ook weer intrekken. Als je tien punten 'scoort', ben je het rijbewijs een half jaar kwijt en je krijgt het na drie maanden niet automatisch terug maar moet weer opnieuw examen afleggen. Een lang en duur traject, ik ben ervan overtuigd dat het vruchten afwerpt voor de veiligheid op de weg. Het openbaar ministerie staat achter zo'n puntenrijbewijs, het ministerie van Verkeer en Waterstaat onderzoekt het plan.“

► **Ik hoor uw 'fans' nu al tekeergaan. 'Rij ik vier kilometer te hard en hup, wéér een punt erbij. Dank je Koos...'**

„Dat is juist helemaal niet de insteek! Je verliest alleen punten door alcoholgebruik, op schandalige wijze kleven, verkeersmisdrijven en veel te hard rijden. Ik denk dat we af moeten van het 'voorwaardelijk intrekken rijbevoegdheid'. Oftewel, 'we gaan het nog een keer proberen'. De ANWB had onlangs kritiek, toen de politie tijdens wegwerkzaamheden op grote schaal bekeerde omdat bijna iedereen te hard langs raasde. De organisatie stelde dat automobilisten goed moeten worden geïnformeerd over werken aan de weg. Handhaven door bekeu-

ZODRA HIJ IN het nieuws komt, vliegen bedreigingen en scheldkanonnades over het internet. Koos Spee adviseert als landelijk verkeersofficier het College van procureurs-generaal en heeft contact met diverse verkeersorganen. Maar velen zien hem toch vooral als de belichaming van flitspaal, lasergun en snelheidsbekeuring. Steun krijgt hij ook, bijvoorbeeld als het actuele probleem van 'doodrijders bij wegwerkzaamheden' aan de orde komt. „Ik heb deze job niet gekozen om de populariteitsprijs te winnen. Als ik één mensenleven heb weten te redden, kijk ik tevreden terug. Maar het zijn er, denk ik, veel meer.“

ren zou niet de juiste manier zijn, discussieren en voorlichting wel. Maar dat werkt onvoldoende. Laatst reed ik over de A16 en de A20 naar Delft, bij wegwerkzaamheden werd op waarschuwingbord 90 kilometer per uur en slippgevaar aangegeven. Ik was de enige die me aan de limiet hield. Even verder, op de A20, geen werk aan de weg maar wel trajectcontrole. Met dus honderd procent pakkans. Iedereen hield zich plotse-ling keurig aan het toegestane maximum van 80 kilometer per uur. Ik wil ermee zeggen dat mensen alleen luis-teren als ze ook daadwerkelijk voelen. Als ze weten dat te hard rijden geld gaat kosten. Met een puntenrijbewijs voel je de echte pijn pas als je op zeer grove wijze in de fout bent gegaan. Niemand kan bezwaar hebben tegen strafpunten voor dronken automobilisten of voor verkeerscriminel die alle regels aan hun laars lappen. Het zal niet volgend jaar worden ingevoerd, zo'n nieuw systeem kost tijd, de wet moet worden gewijzigd. Maar ik ben ervan overtuigd dat het uiteindelijk de grondhouding van de weggebruiker kan veranderen.“

► **Ook dan gaan buitenlandse bestuurders op onze wegen dus weer vrijuit, net als nu met al die Oostblokkers die een lange neus trekken richting flitspaal.**

„Dat is inderdaad een probleem. Zelfs toeristen uit onze buurlanden, waar we goede afspraken mee hebben, betalen vaak niet als door de radar vastgelegde overtreding toesturen. En we kunnen een puntensysteem ook niet laten gelden voor buitenlandse rijbewijzen. Wat we wel kunnen, is het inzetten van zogenaamde 'catch ken teams'. Je voert een kenteken in en de computer geeft een seintje als de betrokken auto in de buurt is. Dat werkt voor Duitsers, voor Polen en voor al die anderen die niet willen betalen en weer eens ons land aandoen. Bovendien werkt het voor overtredders die rondrijden met valse kentekenplaten.“

► **Lezersonderzoek in deze krant wees recent uit dat 78 procent van de automobilisten strenge handhaving bij wegwerkzaamheden toejuicht. Maar alleen als daar ook echt gewerkt wordt en niet, zoals vaak gebeurt, tijdens de stille uren.**

„Vroeger was het op die plekken altijd en overal maximaal 70 kilometer, daar zijn we nu gelukkig van af. Op sommige trajecten mag het 90 zijn, dat juich ik toe. Maar ook als er niet gewerkt wordt zijn rijstroken smaller, is de markering anders, ontbreken vluchtstroken en is het wegdek niet optimaal. Daar kun je geen 100 of 120 toestaan, zelfs als er even geen wegwerkers zijn. Het is mooi te lezen dat 78 procent van de mensen controles toejuicht, maar ik zie vooral automobilisten die ook daar veel te hard rijden. Wegwerkers worden met blikjes bevestigd,

de vouw wordt uit hun broek gereden, schandelijk. Er zijn mobiele systemen voor trajectcontrole, met alweer die 100 procent pakkans. Die zouden we meer moeten inzetten.“

► **Het tijdperk-Koos Spee loopt langzaam ten einde, volgend jaar september gaat u met pensioen. Blij straks eindelijk af te zijn van bedreigingen en scheldpartijen?**

„Ik heb dit vak niet gekozen om aardig te worden gevonden. Ik zeg wat veel mensen liever niet horen. Maar niet iedereen ziet mij als boeman, ik krijg ook positieve respons. En als mensen me met open vizier bestrijden, prima! Ik kan mijn boodschap heel goed verdedigen. Met de anonieme scheldpartijen op internet heb ik wel een probleem. Als er in de krant ook maar iets over mij verschijnt, is het weer raak. Ik heb deze klus vijftien jaar gedaan, ik ben er het gezicht van geworden. Laatst was ik in korte broek aan het fietsen, ergens bij Denekamp. 'Volhouden Koos', riepen twee jochies me toe. Ik ga niet gebukt onder de kritiek. Die aanslag op mijn huis is alweer een tijd geleden, zoets is natuurlijk heel vervelend. Maar het heeft meer impact op je gezinsleven, dan op jezelf.“

► **Redde u levens door het de Nederlandse weggebruiker met allerlei soorten van controles vrijwel onmogelijk te maken nog straffeloos snelheidslimieten te negeren?**

„Toen ik begon vielen er jaarlijks 1250 doden in het verkeer, nu zijn dat er nog ruim 700. Volgens de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) wordt dertig procent van de verkeersdoden veroorzaakt door te hard rijden. Ik claim geen causaal verband, maar als er ook maar één gespaard mensenleven op mijn conto komt, ben ik tevreden. Het zijn er, denk ik, veel meer. Tegen hen die mij bekritisieren, wil ik zeggen dat Frankrijk, België en Duitsland ons model hebben overgenomen. En ook daar zie je dat sinds de controles op snelheidsovertredingen zijn aangescherpt, het aantal doden omlaaggaat. Verkeersongelukken zullen altijd gebeuren, maar Nederland geldt inmiddels als één van de veiligste landen ter wereld. Toch is er nog veel werk te verzetten. Volgens alweer wetenschappelijk onderzoek vallen jaarlijks ongeveer 200 doden door alcohol en drugs, nog eens 200 mensen komen in het verkeer om na snelheidsoverschrijdingen. De klus is nog niet geklaard.“

► **Uw optreden bij SBS tv-kraker 'Wegmisbruikers' is ook al voer voor critici. Sensationeel, geregisseerd door Justitie, politiemensen zouden omwille van de kijkcijfers automobilisten en motorrijders nog net even iets langer achtervolgen in de hoop op metingen van meer dan 50 km per uur te hard en dus een invordering rijbewijs.**

„Ik zat al in programma's als 'Blik op de Weg' en 'Rij ik Zo?' van de publieke omroep. Toen kwam SBS acht jaar geleden, ze vroegen om een vast gezicht. Wij plegen geen censuur, we kijken van tevoren naar de opnamen omdat dingen wel moeten kloppen. Het openbaar ministerie ziet 'Wegmisbruikers' als middel om beleid uit te leggen. Daar maken we dankbaar gebruik van. Dat de beelden spectaculair zijn, leidt weer tot kijkcijfers van 1,2 miljoen. Met een educatief programma lukt je dat niet. Mensen vinden het geweldig als anderen worden aangehouden of wanneer rijbewijzen worden ingevorderd. Geen beter vermaak dan leedvermaak. We laten roodlichtovertredingen zien, hoe mensen doorrijden bij spoorwegovergangen... Je pakt overtredders nu eenmaal niet met opvallende politiewagens, dan gaan ze vol in de ankers. De vide-surveillanten lukt dat wel. Agenten hopen echt niet dat een automobilist of motorrijder net door die grens van 50 echte kilometers te hard gaat. Maar als mensen zo voortrazen - en of dat nu net wel of net geen 50 te veel is - dan moeten ze toch gewoon van de weg worden gehaald, dat kun je anno 2010 op ons drukke wegennet toch niet met droge ogen verdedigen? Het is goed dat op televisie te tonen. Een schip op het strand is een bakken in zee. Want er is, helaas, nog veel te verdienen op 's lands straten en wegen.“

„Nederland geldt als één van de veiligste landen ter wereld“

„Ik heb dit vak niet gekozen om aardig te worden gevonden“